

Asia: VN/4165/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomionne rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavasta laista.

Salon kaupunki yhtyy Kuntaliiton antamaan lausuntoon koskien Ympäristöministeriön valmistelemaa RYTJ (Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä) -lainsäädäntöä.

Lausuntomenettelyn osalta Salon kaupunki toteaa, että lausunnon edellyttäminen esitetyllä aikataululla on kohtuuton ja hyvän hallintotavan vastainen. Lainvalmistelun aikataulun tulisi kaiken kaikkiaan olla sellainen, että työ ehdittäisiin valmistelemaan kunnolla yhteistyössä kuntien kanssa. Koska lausunnon antaminen on ajoitettu kesälomakaudelle, Salon kaupungilla ei ole mahdollisuutta antaa virallista lausuntoa vaan Salon kaupungin lausunto on tehty viranhaltijatyönä.

Kuten Kuntaliitto toteaa, ympäristöministeriön RYTJ- lakihankevalmistelu tulisi keskeyttää, koska hankkeelta puuttuvat lainmukaiset perusteet ja edellytykset. Yhteiskunnan aidot tarpeet ja mahdolliset ratkaisut pitäisi arvioida oikeelliselta pohjalta. Nyt ongelmana on mm. se, että valmistelun aikana kunnat eivät ole päässeet osallistumaan valmisteluun eikä kuntien näkemyksiä ole otettu muutoinkaan huomioon.

RYTJ-lainsäädännön myötä kunnille ollaan asettamassa uusia velvoitteita luovuttaa SYKE:lle tietoja kunnan lakisääteisen viranomaistehtävän kuluessa sen eri vaiheissa. Näin ollen SYKE tulisi osallistumaan kunnan lakisääteisen viranomaistehtävän suorittamiseen. Kunnille tämä toisi uusia merkittäviä vastuita, resurssitarpeita ja kustannuksia samalla, kun yhteiskunta, kunnat mukaan lukien, eivät hyödy esitetyistä uusista kunnille asetetuista velvoitteista.

Ministeriön valmisteleman esityksen lainsäädännöllinen perusta on keskeisiltä osin virheellinen. Lainsäädännön valmisteluprosessissa on merkittäviä, perustavaa laatua olevia puutteita.

Ympäristöministeriön ja SYKE:n hallintaan perustettavaksi esitetty rekisteri on vastoin kansallisen tiedonhallintalain periaatteita sekä EU:n datahallintosäädöstä, joka kieltää datan jatkokäyttöä koskevien yksinoikeuksien valmistelun ja toteuttamisen. Verovarojen käyttö kopiorekisterin ja siitä annettavan palvelun perustamiseen ja käyttöön, markkinoilla toimivien yritysten palvelujen kanssa kilpailemaan, on vastoin EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaan.

Kuntien, kuntalaisten yhdessä omistaman ja hallitseman datan korvaukseton pakkoluovutus valtion liikelaitokselle on perustuslaillinen ongelma. Kunnille viranomaisina tulee kaikissa tilanteissa turvata perustuslailliset oikeudet päättää omaisuudestaan, myös tieto-omaisuudestaan ja sen luovuttamisen ehdoista. Ei ole laillisia edellytyksiä perustaa tiedonhallintalain periaatteiden vastaista, digitaalisen yhteiskunnan toiminnassa ja tietohuollossa vahingollista kopiorekisteriä kuntien viranomaisten omistamasta ja hallitsemasta datasta. Kuntien omistamaa ja hallitsemaa dataa tulee luovuttaa jatkokäyttöön EU:n datahallintasäädöksen mukaan kaikkia toimijoita koskevin tasapuolisin, syrjimättömin ehdoin. Kuntien omistaman ja hallitseman datan luovutustilanteissa voidaan periä maksuja kunnan kustannusten kattamiseksi kunnan päätösten mukaan.

Yleiset huomionne maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä muutoksista.

-

Yleiset huomionne koko esitysluonnoksesta.

-

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettava laki

Ovatko ehdotetun lain 5 §:ssä mainitut alueidenkäytöstä tallennettavat tiedot mielestänne kattavat?

-

Huomionne ehdotetun lain 13 §:ssä mainituista julkisessa tietopalvelussa jaettavista tiedoista.

-

Huomionne ehdotetun lain 14 §:n perusteella muulle kuin viranomaiselle teknisen rajapinnan avulla luovutettavista tiedoista (luonnos valtioneuvoston asetuksesta).

-

Muut huomiot

Huomionne koko esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista.

-

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta?

-

Ranki Janne
Salon kaupunki